

Český model amerického kongresu 2022

zahájen a konán v městě Plzeň v neděli,
čtvrtého září roku dvoutisícího dvacátého druhého

V zájmu efektivního boje proti trestné činnosti, zejména pak proti korupci a praní špinavých peněz a v zájmu důstojné a efektivní právní ochrany osob, které výše uvedené jednání ohlásí a ve spolupráci se úřady pracují na jeho objasnění, se Senát a Sněmovna reprezentantů Spojených států amerických v Kongresu usnesly na tomto zákonu:

ZÁKON o ochraně whistleblowerů

Hlava I. – Úvodní ustanovení

Par. 101. Oblast působnosti

Ochrana whistleblowerů na základě tohoto zákona se vztahuje na oznámení o možném porušení právní předpisů v oblastech:

- (a) finančních trhů, produktů a služeb;
- (b) daní;
- (c) bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci;
- (d) veřejných zakázek a finančních zájmů Spojených států amerických;
- (e) boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti;
- (f) ochrany životního prostředí, radiační ochrany a ochrany vod;
- (g) veřejného zdraví, potravinové bezpečnosti;
- (h) ochrany osobních údajů;
- (i) veřejného pořádku a národní bezpečnosti.

Par. 102. Definice

Pro účely tohoto zákona se rozumí:

- (a) “Oznámením” oznámení fyzické osoby obsahující informace o možném protiprávním jednání o jehož spáchání se whistleblower dozvěděl v souvislosti s výkonem práce a obdobných činností.
- (b) “Protiprávním jednáním”
 - i) trestný čin;
 - ii) porušení právních předpisů v oblastech působnosti tohoto zákona.

- (c) “Prací a obdobnými činnostmi”
 - i) zaměstnání nebo státní služba;
 - ii) dobrovolná činnost;
 - iii) odborná praxe nebo stáž;
 - iv) výkon funkce voleného orgánu právnické osoby;
 - v) samostatná výdělečná činnost nebo smluvní spolupráce.
- (d) “Whistleblowerem” osoba, která učiní oznámení.
- (e) “Odvětným opatřením” zejména následující jednání vůči whistleblowerovi:
 - i) propuštění nebo donucení k výpovědi;
 - ii) odepření povýšení nebo jiných výhod;
 - iii) zastrašování, vyhrožování nebo obtěžování;
 - iv) přeřazení na horší pozici nebo snížení platu;
 - v) izolace, ostrakizace, zesměšňování nebo falešné obviňování zaměstnance ze špatného výkonu;
 - vi) negativní pracovní posudek nebo hodnocení zaměstnance;
 - vii) nahlášení nebo vyhrožování nahlášením zaměstnance policii nebo imigračním úřadům.

Par. 103. Výjimky z oblasti působnosti

Tento zákon se nevztahuje na zákonem stanovenou povinnost mlčenlivosti při:

- (a) ochraně utajovaných informací;
- (b) poskytování zdravotních služeb;
- (c) poskytování služeb advokáta a notáře;
- (d) činnosti orgánů činných v trestním řízení.

Hlava II. – Nástroje právní ochrany whistleblowerů

Par. 201. Zákaz odvetných opatření

Zakazuje se jakékoliv uplatnění odvetného opatření vůči skutečnému nebo domnělému whistleblowerovi.

Par. 202. Právo na odškodnění

Osoba, která byla vystavena odvetnému opatření, má nárok na odškodnění.

Par. 203. Sociální zabezpečení

Whistleblowerovi, vůči němuž bylo uplatněno odvetné opatření, jehož důsledkem je skončení jeho pracovního poměru nebo snížení jeho výdělku, vyplatí OSHA podporu v nezaměstnanosti ve výši průměrného měsíčního výdělku whistleblowera za posledních 6 měsíců trvání pracovního poměru měsíčně. O vyplacení příspěvku rozhodne OSHA na žádost whistleblowera.

Hlava III. – Činnost úřadů

Par. 301. Obecné ustanovení

Tímto zákonem nejsou dotčena oprávnění úřadů v oblasti působnosti tohoto zákona.

Par. 302. Occupational Safety and Health Administration (OSHA)

OSHA prošetřuje oznámení podle tohoto zákona v oblasti své zákonem vymezené působnosti, a dále oznámení whistleblowerů a třetích osob o porušování tohoto zákona a ukládání odvetných opatření a ukládá sankce podle tohoto zákona.

Par. 303. Equal Employment Opportunity Commission (EEOC)

EEOC přezkoumává oznámení podle tohoto zákona a poskytuje právní poradenství dotčeným osobám. V případě, že EEOC při posuzování oznámení dojde k závěru, že došlo k porušení tohoto zákona, je oprávněna:

- (a) zahájit soudní řízení nebo vstoupit do již zahájeného řízení o odškodnění;
- (b) postoupit oznámení jinému úřadu.

Par. 305. Veřejnoprávní sankce

Za uložení odvetného opatření může být rozhodnutím OSHA osobě, která takové opatření učinila, uložena pokuta až ve výši 4 % obratu za uplynulých 12 měsíců. OSHA dále uloží takové osobě náhradu nákladů vyplacených v souvislosti se sociálním zabezpečením whistleblowerů, kteří byli vystaveni odvetnému opatření.

Hlava IV. – Závěrečná ustanovení

Par. 401.

Zákon nabývá účinnosti dne 1. 1. 2023.